

чително тъмъ, то сжщото и съ голѣма справедливостъ, може да се каже и относително учебната частъ. Отъ докладитѣ на Талейрана, Кондорсе, Лаканалъ и Дону се обилно ползуваха, при основанието на най-добритѣ учебни заведения. На Наполеона принадлежи само университетската монополия, и, което ние вече поменахме, възобновяването на интернатитѣ, не като единъ видъ подмога на родителитѣ, които нѣматъ възможностъ сами да нагледатъ дѣцата си, но като общо правило, зето отъ манастирския и казарменъ животъ. Учителитѣ бѣха свързани къмъ университетитѣ чрѣзъ единъ видъ религиозенъ обѣтъ, а ученицитѣ къмъ държавата отъ една почти военна дисциплина. „Главната ми цѣль при урежданieto на прѣподавателното тѣле е била да се създаде едно срѣдство за ръководяние на политическитѣ и нравствени убѣждения“, казваше Наполеонъ въ държавния съвѣтъ.

Тѣй като въ академията сжществуваше едно отдѣление на *нравственитѣ и политически науки*, единъ наученъ кръгъ, който съединяваше искуството за управление съ общността на добититѣ чловѣчески познания, то естествонно това отдѣление бѣше прѣмахнато, както и прѣподаването на нравственното законодателство. Революцията имаше прѣкрасна формула: „свобода, равенство и братство“. Новото поколение не трѣбваше да се запознава съ тие думи даже и отъ историята; за него историята трѣбваше да се свърши до 1789 год., като че ли живота на Франция се е прѣкъсвалъ въ него време чрѣзъ една катастрофа, а самъ Бонапартъ е билъ непосредственъ наслѣдникъ на Капетингитѣ.

Не е ли ималъ право тогава нѣмския философъ Фихте, който бѣ казалъ за Наполеона: „никога ни най-малкото съзнание на нравственното назначение на чловѣка не е съживявало умътъ му“.

Всяка критика и всяко противурѣчие възмущаваха